

**PRILOGA 1****Metodologija ocene standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev****1. UVOD**

**SO** se izračuna na podlagi **SOC** po proizvodih in **podatkov o površinah in številu živali**.

Pri izboru **podatkov iz administrativnih virov** se za posamezno kmetijsko gospodarstvo uporabijo podatki na čim podrobnejši ravni. To pomeni, da so za izračun SO kmetijskega gospodarstva:

- najprej uporabljeni podatki iz virov, ki omogočajo pripis ustreznih SOC po vrstah rastlin oziroma kategorijah živali, in
- šele nato podatki na bolj agregatnih ravneh.

**Pri rastlinskih pridelkih** so uporabljeni podatki iz:

- zbirnih vlog Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja: površina zemljišč po rabah GERK, po vrstah rastlin;
- Registra pridelovalcev grozdja in vina (v nadaljnjem besedilu: RPGV): pridelek lastnega grozdja in pridelek lastnega grozdja, predelanega v vino in
- Registra kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: RKG) na različnih ravneh: površina intenzivnih sadovnjakov in rastlinjakov s sadnimi vrstami po sadnih vrstah, površina zemljišč po rabah GERK.

**Za živinorejo** je uporabljena kombinacija podatkov iz:

- Evidence rejnih živali (v nadaljnjem besedilu: ERŽ): število drobnice in prašičev po kategorijah, število drugih živali po vrstah in kategorijah;
- Centralnega registra goveda (v nadaljnjem besedilu: CRG): število goveda;
- Registra čebelnjakov: število čebeljih družin in
- Centralne podatkovne zbirke Govedo (v nadaljnjem besedilu: CPZ Govedo): število mlečnih krav in število krav dojlj za določitev deleža mlečnih krav in krav dojlj na KMG.

Izračun **vrednosti SOC** temelji na letnih statističnih podatkih o rastlinski pridelavi (površine in pridelki) in živinoreji (npr. število živali, zakol, prireja mleka, jajc, medu) ter cenah kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih v državi. Kjer statističnih podatkov ni, so uporabljene druge strokovne ocene. SOC so izraženi kot vrednosti na enoto.

**SOC** se računajo za osnovne proizvode v nepredelanem stanju, razen vina in oljčnega olja, pridelanega na gospodarstvu iz lastne surovine. V primeru skupin, ki združujejo več pridelkov (npr. ekstenzivni sadovnjaki), je SOC izračunan kot tehtano povprečje koeficientov posamičnih proizvodov (npr. jabolka, hruške, breskve, nektarine).

Pri **rastlinskih pridelkih** SOC praviloma vključuje samo glavne posevke, brez naknadnih. Stranski pridelki (npr. slama) se v izračunu upoštevajo samo, če imajo ekonomski namen (npr. prodaja ali poraba na gospodarstvu). Skupni pridelek se nanaša na obdobje enega leta. V primeru več spravil (npr. pri zelenjadnicah) se upošteva pridelek vseh spravil v letu. Ovrednotijo se vsi rastlinski pridelki, vključno s krmnimi rastlinami.

V **živinoreji** SOC zajemajo vrednost osnovnih in stranskih proizvodov, brez živinskega gnoja. Pri živalih, pri katerih proizvodni cikel traja manj kot eno leto (npr. prašiči, piščanci) ali več kot eno leto (npr. krave, kokoši nesnice), se proizvodnja preračuna na obdobje 12 mesecev z ustreznim koeficientom. Pri večini živalskih vrst so SOC izračunani po kategorijah ali starostnih skupinah živali. V izračunu vrednosti

proizvodnje se upošteva prirast živali, dosežen v posamezni kategoriji oziroma razlika med vrednostjo živali ob izstopu iz kategorije in vrednostjo živali ob vstopu v to kategorijo (t. i. nadomestna vrednost). V posamezni starostni skupini so SOC izračunani kot tehtano povprečje vrednosti živali glede na namen reje (zakol, nadaljnje pitanje, vzreja plemenskih živali).

## 2. PRILAGODITEV SEZNAMA PROIZVODOV IN VIRI PODATKOV ZA IZRAČUN SO

Osnovni seznam SOC je razširjen s pridelki na podrobnejši ravni (kjer razpoložljivi statistični podatki omogočajo izračun SOC), dodane pa so tudi nekatere skupine rastlin oziroma rabe (za katere obstajajo podatki v administrativnih virih), ki jih enotna metodologija EU ne predvideva (preglednica 1).

Preglednica 1: Seznam podrobnejših in dodatno uporabljenih SOC

| Šifra SOC           | Skupina                                                       | Podrobnejši in dodatno izračunani SOC                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| SOC_CLND010_011_012 | Drugo žito                                                    | <b>Po vrstah:</b> tritikala, ajda, proso, drugo žito, drugo                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| SOC_CLND014         | Suhe stročnice in beljakovinske rastline za pridelavo zrnja   | <b>Po vrstah:</b> fižol, krmni grah, druge suhe stročnice                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| SOC_CLND034         | Zelišča, dišavnice in zdravilne rastline                      | <b>Po tipu pridelave:</b> na prostem, v zavarovanem prostoru                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| SOC_CLND043         | Zelenjadnice (vključno z melonami) in jagode na prostem       | <b>Jagode, trajne zelenjadnice skupaj in druge zelenjadnice skupaj ter zelenjadnice po vrstah:</b> cvetača in brokoli, paradižnik, solata, endivija in radič, špinača, čebula, česen, por, belo zelje, ohrovt, kitajsko zelje, paprika, kumara, rdeča pesa, korenček, fižol, grah, motovilec, lubenica in melona, druge zelenjadnice, drugo |
| SOC_CLND081         | Zelenjadnice (vključno z melonami) in jagode v zav. prostoru  | <b>Jagode, zelenjadnice skupaj ter zelenjadnice po vrstah:</b> cvetača in brokoli, paradižnik, solata, endivija in radič, špinača, čebula, česen, por, belo zelje, ohrovt, kitajsko zelje, paprika, kumara, rdeča pesa, korenček, fižol za stročje, grah, motovilec, lubenica in melona, druge zelenjadnice, drugo                          |
| SOC_CLND055         | Sadje, jagodičje in oreški (razen citrusov, grozdja in jagod) | <b>Po tipu nasada:</b> ekstenzivni sadovnjaki in intenzivni sadovnjaki<br><b>Intenzivni sadovnjaki skupaj in po sadnih vrstah:</b> jabolka, hruška, breskev in nektarina, češplja in sliva, marelica, češnja, višnja, kaki, aktinidija, figa, leska, kostanj, oreh, ameriška borovnica, drugo jagodičje (brez jagod)                        |
| SOC_CLND063         | Grozdje za vino                                               | <b>Skupaj in po tipu pridelka:</b> grozdje in vino                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|             |                                            |                                                                                                                                              |
|-------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| N_C_1       | Kopitarji                                  | Izključeni s seznama SOC2017, izračun SOC v skladu s Typology handbook (2016)                                                                |
| SOC_CLVS023 | Druga perutnina                            | <b>Po vrstah:</b> purani, race in gosi, noji, jarkice, drugo                                                                                 |
| /           | Vrtnine na prostem                         | Zelenjadnice brez trajnih in fižol za zrnje na prostem                                                                                       |
| /           | GERK Njiva                                 | Njiva skupaj (vsi njivski posevki, začasno travinje, vrtnine, zelišča in okrasne rastline na prostem, brez jagod, hmelja in trajnih rastlin) |
| /           | GERK Trajne rastline na njivskih površinah | Trajne rastline na njivah skupaj (drevesnice in trsnice, trajne zelenjadnice in zelišča na prostem)                                          |
| /           | GERK Rastlinjak                            | Rastlinjaki (zelišča, vrtnine, cvetje in okrasne rastline v zavarovanem prostoru, brez jagod)                                                |
| /           | GERK Rastlinjak                            | Rastlinjaki s sadnimi vrstami (brez s sadnimi vrstami jagod)                                                                                 |

### 2.1. Viri podatkov za izračun SO rastlinske pridelave za kmetijska gospodarstva

Pri izračunu SO za rastlinsko pridelavo se upoštevajo vse površine kmetijskih rastlin iz zbirne vloge oziroma, če kmetijsko gospodarstvo ne oddaja zbirne vloge, se površinam GERK iz RKG pripišejo posplošene povprečne vrednosti kmetijskih rastlin na posamezni vrsti rabe GERK.

### 2.2. Viri podatkov za izračun SO živinoreje

Pri izračunu SO za živinorejo se upošteva povprečno število živali po vrstah in kategorijah, kjer podatki iz administrativnih virov to omogočajo.

### 2.3. Povezovalni šifrant in zajem podatkov

Podroben seznam vseh izbranih podatkov iz administrativnih virov z opredelitvijo pripadajočih SOC, t. i. povezovalni šifrant s seznamom SOC za izračun SO kmetijskih gospodarstev je v Prilogi 2 tega pravilnika. Povezovalna šifra je sestavljena iz šifre pridelka in šifre rabe oziroma živali, tej kombinirani šifri je nato pripisana šifra SOC.

## 3. POSTOPEK IZRAČUNA STANDARDNEGA PRIHODKA KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA IN IZVEDENIH KAZALNIKOV

### 3.1. Izbor podatkov iz administrativnih virov in priprava podatkov za nadaljnjo uporabo

Na podlagi enovite šifre KMG-MID se količinski podatki iz različnih administrativnih virov združijo v enoten stavek. **Količinskim podatkom** je na podlagi **povezovalnega šifranta** pripisana **šifra SOC**. Vsi pridelki z enako šifro SOC so sešteti in prikazani samo na ravni šifre SOC.

Najprej so izračunani **izvedeni (količinski) podatki** (preglednici 2 in 3), potrebni za izračun posamičnega SO pri nekaterih vrstah rabe kmetijskih zemljišč (površine njiv in hmeljišč v premeni, začasnega travinja, trajnih rastlin na njivah, rastlinjakov in intenzivnih sadovnjakov, delitev vinogradov po tipu pridelka) in živalih (delitev na mlečne in druge krave), poleg tega pa tudi število živali v

kategorijah, ki se pri izračunu skupnega SO upoštevajo v odvisnosti od staleža plemenskih živali (teleta, drobnica do enega leta, sesni pujski).

Preglednica 2: Izračun izvedenih (količinskih) podatkov za rastlinske pridelke

| Atribut                                                                                                      | Način izračuna                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| N_1100 in 1161 (Nespecificirano_Njiva & Hmeljišče v premeni)                                                 | $N_{1100} \text{ in } 1161 = (1100 \text{ (GERK njiva za izračun)} + 1161 \text{ (GERK hmeljišče v premeni za izračun)}) \text{ na GERK } 1100 \text{ in } 1161 - \text{Vsota površin po vrstah rastlin na GERK } 1100 \text{ in } 1161$ |
| N_1131 (Nespecificirano_Začasno travinje)                                                                    | $N_{1131} = 1131 \text{ (GERK začasno travinje za izračun)} - \text{Vsota površin po vrstah rastlin na GERK } 1131$                                                                                                                      |
| N_1180 (Nespecificirano_Trajne rastline na njivah)                                                           | $N_{1180} = 1180 \text{ (GERK trajne rastline na njivah za izračun)} - \text{Vsota površin po vrstah rastlin na GERK } 1180$                                                                                                             |
| N_1190 (Nespecificirano_Rastlinjak)                                                                          | $N_{1190} = 1190 \text{ (GERK rastlinjak za izračun)} - \text{Vsota površin po vrstah rastlin na GERK } 1190$                                                                                                                            |
| N_1192 (Nespecificirano_Rastlinjak s sadnimi vrstami)                                                        | $N_{1192} = 1192 \text{ (GERK rastlinjak s sadnimi vrstami za izračun)} - \text{jagode na GERK } 1192$                                                                                                                                   |
| N_1221 (Nespecificirano_Intenzivni sadovnjak)                                                                | $N_{1221} = 1221 \text{ (GERK intenzivni sadovnjak za izračun)} - \text{Vsota površin po sadnih vrstah na GERK } 1221$                                                                                                                   |
| GrozdjeLP (Vinograd_vino)                                                                                    | $\text{GrozdjeLP} = \text{LASTNO\_G\_LASTNA\_PREDELAVA (grozdje lastna predelava)} / \text{GROZDJE\_LASTNO (grozdje lastno)} * 1211 \text{ (GERK vinograd za izračun)}$                                                                  |
| GrozdjeL (Vinograd_grozdje)                                                                                  | $\text{GrozdjeL} = 1211 \text{ (GERK vinograd za izračun)} - \text{GrozdjeLP (Vinograd - vino)}$                                                                                                                                         |
| N_1211 (Vinograd_Nespecificirano)                                                                            | $N_{1211} = 1211 - \text{GrozdjeLP} - \text{GrozdjeL}$                                                                                                                                                                                   |
| N_SOC_CLND043_1 in 015_1 (Zelenjadnice brez trajnih in fižol za zrnje na prostem – t. i. vrtnine na prostem) | $N_{\text{SOC\_CLND043\_1 in 015\_1}} = 402_{1100\&1161} - \text{vsota površin po vrstah zelenjadnic na } 402_{1100 \text{ in } 1161}$                                                                                                   |
| N_SOC_CLND081_1 (Zelenjadnice v zaščitenem prostoru)                                                         | $N_{\text{SOC\_CLND081\_1}} = 402_{1190} - \text{vsota površin po vrstah zelenjadnic na } 402_{1190}$                                                                                                                                    |

Preglednica 3: Izračun izvedenih (količinskih) podatkov za živinorejo

| Atribut                          | Način izračuna                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| SOC_CLVS009 (Krave molznice)     | $\text{SOC\_CLVS009} = \text{ML\_KRAVE\_KIS (Mlečne krave CPZ Govedo za izračun)} / \text{KRAVE\_KIS (Krave CPZ Govedo za izračun)} * \text{GOVEDO\_NAD\_2L\_KRAVE (Krave CRG za izračun)}$                                                                           |
| SOC_CLVS010 (Druge krave)        | $\text{SOC\_CLVS010} = \text{GOVEDO\_NAD\_2L\_KRAVE (Krave CRG za izračun)} - \text{SOC\_CLVS009 (Krave molznice)}$                                                                                                                                                   |
| N_SOC_CLVS001 (Govedo do 1 leta) | $N_{\text{SOC\_CLVS001}} = \text{IF} [\text{GOVEDO\_NAD\_2L\_KRAVE (Krave CRG za izračun)} = 0; \text{SOC\_CLVS001 (Govedo do 1 leta CRG za izračun)}; \text{SOC\_CLVS001 (Govedo do 1 leta CRG za izračun)} - \text{GOVEDO\_NAD\_2L\_KRAVE (Krave CRG za izračun)}]$ |
| N_SOC_CLVS014 (Druge ovce)       | $N_{\text{SOC\_CLVS014}} = \text{IF} [\text{SOC\_CLVS013 (Plemenske ovce)} > 0; 0; \text{SOC\_CLVS014 (Druge ovce ERŽ za izračun)}]$                                                                                                                                  |

|                                 |                                                                                                                          |
|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| N_SOC_CLVS017 (Druge koze)      | N_SOC_CLVS017 = IF [SOC_CLVS016 (Plemenske koze) > 0; 0; SOC_CLVS017 (Druge koze ERŽ za izračun)]                        |
| N_SOC_CLVS018 (Pujski do 20 kg) | N_SOC_CLVS018 = IF [SOC_CLVS019 (Plemenske svinje) > 0; 0; SOC_CLVS018 (Sesni pujski in tekači do 30 kg ERŽ za izračun)] |

### 3.2. Izračun pripadajočih SOC

Za celoten seznam pridelkov in skupin, ki je prikazan v Prilogi 2 tega pravilnika, se na ravni šifre SOC po enotni metodologiji EU izračunajo vrednosti SOC za leta od n-6 do leta n-2 in povprečni  $SOC_{n-4}$ .

Pri vinogradih so za izračun SOC poleg statističnih podatkov uporabljeni tudi podatki RPGV o razmerju med pridelkom, realiziranim v obliki grozdja in v obliki vina. RKG je ob statističnih podatkih uporabljen tudi pri izračunu SOC za oljčno olje, in sicer podatek o povprečnem razmerju med pridelkom oljk za olje in oljčnega olja (izplen v letih od n-6 do n-2), ki se med leti precej spreminja.

Vpogled v posamezen izračun SOC ni dostopen javnosti.

## 4. IZPIS S KONČNIMI REZULTATI

Končni rezultati vsebujejo podatke o:

- skupnem SO posameznega gospodarstva (SO);
- seznam vseh rab GERK, seznam vseh kmetijskih rastlin oziroma seznam vseh živali na ravni šifre SOC;
- pripadajočem razredu ekonomske velikosti (Raz\_EV) in
- tipih kmetovanja.

Prikazani so tipi kmetovanja na treh ravneh, kot jih opredeljuje metodologija EU:

- splošni tip – Tip\_SPL, glavni tip – Tip\_GLA in posebni tip – Tip\_POS.

Kmetijska gospodarstva so dodatno prikazana tudi glede na specialni tip (Tip\_SPEC), ki je bil v okviru raziskave Volk in sod. (Volk, T., Brečko, J., Erjavec, E., Jerič, D., Kavčič, S., Kožar, M., Moljk, B., Rednak, M., Zagorc, B., Žgajnar, J. 2017. Razvoj celovitega modela kmetijskih gospodarstev in povezanih podatkovnih zbirk za podporo pri odločanju v slovenskem kmetijstvu (CRP V4-1423): zaključno poročilo. Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije: 7–52) prepoznan kot analitično zanimiv za slovenske razmere.

Izpis s končnimi rezultati ima naslednjo obliko:

| Leto | KMG_MID | Regija | SO | Raz_EV | Tip_SPL | Tip_GLA | Tip_POS | Tip_SPEC |
|------|---------|--------|----|--------|---------|---------|---------|----------|
|------|---------|--------|----|--------|---------|---------|---------|----------|

V RKG se pripravi za posamičen KMG MID naslednji izpis:

| Leto | SO | Raz_EV | Tip_GLA |
|------|----|--------|---------|
|------|----|--------|---------|